

жането и издаването на вестник "Свобода/Независимост".⁵

Тъй като на конкретните сведения по въпроса съм се спирала няколкократно в мои по-ранни публикации,⁶ тук само ще ги маркирам най-общо.

Личното познанството между Панайот Хитов и Любен Каравелов датира още от есента на 1867 г. В един от вариантите на ръкописните бележки и допълнения към спомените си, писани след Освобождението, войводата уточнява, че това се случило по времето на формирането на Втората българска легия в Белград. Изброявайки имената на хората, с които се запознал тогава, той ги разделя на две групи: "военни хора", към които причислява Иван Кишелски и полковник Кисяков, и "писменните" - Григор Начович, Васил Д. Стоянов и Любен Каравелов.⁷ Тези първи контакти между двамата дейци на националната революция ще да са били обаче доста кратки поради екстрадирането на Каравелов от Белград заради критичните му статии срещу княз Михаил - след 11 откомври 1867 г.⁸ Без съмнение Хитов се е срещал с Каравелов и през есента и зимата на 1870 г. по време на престоя си в Румънското княжество. Най-тесни връзки обаче двамата осъществяват едва през май-септември 1871 г. в Белград, когато Каравелов пребивава в сръбската столица с цел купуване на собствена печатница, начинание за което получава пълна подкрепа от Хитов, включително с осигуряване на заем от 60 минца от българския търговец Атанас Телалов, родом от Охрид, с който Каравелов заплаща навлото на купеното в Белград печатарско оборудване.⁹ За сближаването на двамата видни националреволюционери голяма роля имат и водените през този период разговори и преговори на българската революционна партия със сръбското правителство, черногорските революционни дейци и радикално настроените кръгове на сръбската Омладина за осъществяването на съвместни революционни действия срещу Османската империя.¹⁰ Пак тогава Каравелов се запознава с един от ръкописите, а може би прави и допълнителни записи, и започва работа над издаването на спомените на Хитов.¹¹

От есента на 1871 г. начева и интензивната кореспонденция между двамата. На Панайот Хитов Каравелов посвещава излязлата през следващата година драма "Хаджи Димитър Ясенев". Войводата му благодари за посвещението, макар и да не го счита за правилно, тъй като е против минаването на четата през 1868 г. Според него по-добре би било драмата да бъде посветена на лицата, които помогнали на Х. Димитър за организирането на четата или на В. Левски, "заштото той баш работи, а ас стана 5 години ништо не сам направил".¹²

И през четирите години на излизане на вестник "Свобода/Независимост" П. Хитов е сред редовните му получатели, а през последната 1873-1874 г. и негов настоятел, т. е. отговорник за събирането на абонамента в Белград.¹³ Именно в архива на войводата са запазени и някои от малкото оцелели оригинални разписки за абонамент за "Свобода/Независимост".¹⁴ Но Хитов не ограничава дейността си по поддържането на революционното издание единствено в сръбската столица. Както се вижда от кореспонденция му с Л. Каравелов и Ив. Драсов, той е сред най-активните поддръжници на изданието, когато то е възобновено под името "Незави-